

नवरक्तुं पद्मप्रसंगं किं न दीयते तदा ॥ श्रवेति द्वार्थं मामिति स इति महेश्वरं हृषीमदीशं पूर्वमजानता मृतामामरमन्तः अजानेत्यतः शुद्धस इति मध्यमीमालित्वं ज्ञानेष्ट्रावणी अवधिकार
माप्तिरुद्धरेत् ॥ ११ ॥ किं क्रमागामीति । मजान्यादरता तत्त्वं किं पूर्वमजानता मृतामामरमन्तः अजानेत्यतः शुद्धमध्यमीमालित्वं ज्ञानेष्ट्रावणी अवधिकार
नाक्तु क्षमाप्तिं शास्त्रज्ञानं येषां अत्यरिच्छन्तामा विक्षिप्तित्वात् ॥ १२ ॥ सर्वत्रहत्याः वाङ्मीतामसीहिं सादित्य द्वार्हणाप्रवीकृत्वामदर्शादिवक्तानां माहिनीं ईक्षित्यं
कर्त्तुं पूर्वत्तिपूर्वारं आप्तित्वाप्तमत्तुं मामरक्तानतीतिपूर्वनावृथ्य ॥ १३ ॥ कर्त्तुहिं श्रामाध्यतीयतीयत्वात् ॥ महान्मावज्ञति । महान्मावज्ञति कर्त्तुत्वात् अत्यरिच्छन्ताम
विश्वादिवक्त्यमानां द्वीपात्तिपूर्वमित्यात् ॥ अप्यरमच्छिवेकनाल्यन्मित्यावैयेषां उक्तादित्युग्रकाशमत्याकृत्यज्ञति ॥ १४ ॥ तत्प्रत्यजनप्रकाशमात् ॥

अवजानतिमांसृतामावशीलवमाप्तिं ॥ परक्तारमेजानतामस्तुत्यमत् ॥
त्री४. वाङ्मीमावशीलवप्त्यतिमाहीनित्यात् ॥ १५ ॥ महान्मावज्ञ
मत्याकृत्य ॥ १६ ॥ सर्वत्तकीर्त्यतामां यत्तुत्पृष्ठत्त्वेत्यात् ॥
तामाप्रपासत् ॥ एकत्रेनपृष्ठमेवक्त्वाविप्रत्याप्त्य ॥ १७ ॥ अस्तु वहयत्त्वात्प्रवाहमहोष्य ॥ मत्त्रात्महमरात्ममहमित्यहत्य ॥ १८ ॥

त्यग्मितित्वात् ॥ सर्वदात्मात्मादित्यकीर्त्यत्य ॥ कृत्यसाप्तासत्त्वमेवतः ॥ दृढाविक्तानिनियमावैयेषां तादृष्टमत्तुत्पृष्ठत्त्वेत्यक्तिक्षयानमसत्त्वप्राप्तत्वात्
आप्तनियमजाग्रहित्यात्मेवतः ॥ उक्ताति नियमज्ञातोत्तिकीर्त्यनादिप्रमित्युद्धरेत् ॥ १९ ॥ किं क्रमागामीति । वाप्तादरमस्तुति । सर्वान्तरदर्शगत्याकं दृष्ट्यज्ञत्वानयत्वानमांश्य
त्वात्प्रव्याप्तपासत् ॥ अपाप्तिकृत्यदेवत्वेन ॥ अपेद्वायनयाकृत्यस्त्रियसादामोहमित्यावै ॥ कृत्यस्त्रियत्वाप्त्यसुवीकृत्यमांश्यत्वादिवृष्ट्यपेन्द्रपासत् ॥ २० ॥ सर्वान्तर
स्त्रीप्रकृत्यतित्यत्वात् ॥ उक्त्युपौत्राश्रित्यामादित्यज्ञत्वादित्य ॥ तत्प्रत्यजनप्रकाशित्य ॥ आप्तात्महमादित्यवंशप्रिय

अतः इमिति : वाताकृष्णनविदाः वद्यांज्ञयस्तु : परिहिंगाधर्कं प्राप्तिवाग्रकंग्री : उक्ताहृष्टप्रवर्ततः : एवादयोहदा धार्मिकमृष्णमन्तः ॥ ११ ॥ किन्तु गतिहिति : अत्राप्यै॒३ मा॒क्षीति
 गम्यते उत्तिष्ठनं उर्जाप्राप्तिभित्ति : अत्र विश्वेता साक्षीत्तिप्राप्तिभित्ति विवासोत्तागः त्वान् : शशांककृष्णविकृतिप्राप्तिभित्ति विवासोत्तागः
 गंहर्ता : उप्त्युक्तिभित्तिप्राप्तिभित्ति विवासोत्तागः त्वान् : निधीयते उक्तिभित्तिविवासोत्तागः त्वान् : निधीयते उक्तिभित्तिविवासोत्तागः ॥ १८ ॥ किन्तु प्राप्तिहिति : आदिष्ठा
 अनाक्षिका विद्युत्प्रकाशने उपाधिजगत्त्वापंक्तामि : उक्तिभित्तिविवासोत्तागः त्वान् : उक्तिभित्तिविवासोत्तागः त्वान् : उक्तिभित्तिविवासोत्तागः ॥ १९ ॥ उद्देश्यरूपान्तिसंहितामृष्णविवासोत्तागः ॥ २० ॥ उद्देश्यरूपान्तिसंहितामृष्णविवासोत्तागः ॥ २१ ॥

चित्तान्तम् शक्तिभावात्तापितामहतः । वद्यांप्रियमौक्तिवास्तुला
 इपतयश्चानविवासोत्तागः ॥ १८ ॥ उपाधिष्ठैर्मृष्णविवासोत्तागः
 मौक्तिवासोत्तागः ॥ उपाधिष्ठैर्मृष्णविवासोत्तागः ॥ उपाधिष्ठैर्मृष्णविवासोत्तागः ॥ १९ ॥ उपाधिष्ठैर्मृष्णविवासोत्तागः ॥ २० ॥ उपाधिष्ठैर्मृष्णविवासोत्तागः ॥ २१ ॥

एवं

मयश्चावैर्यत ॥ ११ ॥ गतिभित्तिप्राप्तिमाक्षीतिवासोत्तागः ॥ अत्र
 इष्टजामिति ॥ अष्टजक्रियेष्टपृष्ठसदसंकारमृष्ण ॥ १२ ॥ विवासोत्तागः
 लोकावस्थानाकर्मप्रतिदिव्यान्दिव्यावासान ॥ १३ ॥ उत्तरं द्वापर्यज्ञा
 यीधर्ममन्त्रप्रपानागत्तकामकामानात्मा ॥ १४ ॥ ० ॥

दग्धित्तिविवासोत्तागः शक्तिविवासोत्तागः अप्यकृत्वापवाप्तिविवासोत्तागः त्वान्तर्मुख्यवाहार्द्वाक्षोत्तागः ॥ विविष्टापिति : वैस्थनिकामनभित्तिविवासोत्तागः
 विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति ॥ वद्यायसिहित्येष्टसामिक्तामेवृष्टपाद्यात्तर्मुख्यविविष्टापिति
 विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति ॥ वद्यायसिहित्येष्टसामिक्तामेवृष्टपाद्यात्तर्मुख्यविविष्टापिति ॥ विविष्टापिति
 विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति विविष्टापिति ॥ विविष्टापिति ॥ उत्तरं फूल्वसंवृद्धज्ञाता कं श्रुतेष्टा
 ज्ञातेष्टान्तिद्वापान द्वावांत्तागानप्रतिक्षेपत ॥ २२ ॥ उत्तरं तत्तिविवासोत्तागः ॥ उत्तरं तत्तिविवासोत्तागः ॥ उत्तरं तत्तिविवासोत्तागः ॥
 अवद्यायसिहित्येष्टसामिक्तामेवृष्टपाद्यात्तर्मुख्यविविष्टापिति ॥ २३ ॥ श्रीवायामविवासोत्तागः ॥ २४ ॥

महात्मासु दद्वक्षुर्याप्तिहितोऽथ
अनन्याऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितो
उग्राहाय अनामा क्रित्यत्तमयत्त
असांविश्वात्मिकानामदामदेकनिष्ठानांयासंविश्वादि
लभं स्वरक्तुपात्रं मोक्षं ग्राम्याः प्रवृत्तिमपि श्वरयामित्याप्यामि ॥ ५१ ॥ नव८: इक्षुतिवरुद्धवात्मारामिकादिस्तिविनापि: इक्षुजायति: कथात्प्रजागत्तन्त्रहन
आः यपीति: एव याऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितो
॥ ५ ॥ एतदेव विष्टलाति अहमिति: सार्वसंयज्ञानां उद्भवात्मपात्मनाश्चमेव: अजाप्रदुष्मामीकनदाप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितो
प्रनयावर्तते ॥ ५२ ॥ यद्यमस्तुलेष्वात्म सामेवात्मयामिनं पश्चात्यायजति: लक्ष्मनावर्तते उद्दरोपसोदयति यतीति: द्वयविज्ञानिप्रकृतं वियामायाः । अग्निरात्राद

अनन्याप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितो
क्री४: अ४' २ अपिमामैरकोत्तेज्यत्यौरिविष्ट्वक् ॥ ५३ ॥ अ५' .
इतिः ॥ ५४ ॥ यात्रिद्वक्त्वाद्यान्पिष्टवयातिमि
एत्प्रपांकनं तायामेत्याथ्यच्छति" २ ३

त्यागाक्रमं विहाम्यत्ते ॥ ५५ ॥ यद्यत्तवाद्वत्ताप्तिहितोऽप्तिहितो
हिस्विष्यजानां ताजाऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितो
इक्षुताऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितो ॥ ५६ ॥
द्वृत्तिक्षुपद्वत्तप्तिहितोऽप्तिहितो ॥ ५७ ॥

रायाति: अ५: प्रववावर्तते: पिष्टवृक्तं विहायादिक्रियापवानं अपिहित्याति: इत्तद्विनायकमात्रगनादिक्रियाप्तिहितोऽप्तिहितो
उमाप्रद्वयं पवानद्वयं पर्याति ॥ ५८ ॥ उद्दरक्षेत्यानामक्रमयद्वयनप्रजः । अनायामस्त्रक्तव्यज्ञिप्रद्वयमिति: प्रद्वयादिमायप्रमित्यस्त्रज्ञायप्रयच्छति । उत्तमप्रयत्नमध्यक्षिति
उत्तमनिक्रामय: उप्राप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितोऽप्तिहितो
पवित्राष्टम्यात् । क्रित्यात्मिकादेव: अत्यात्मजनसमप्तिः । यक्षिकिं पद्वादिमायमपितद्वयित्यमवाश्वामि । उत्तमाद्वयित्य ॥ ५९ ॥

न चक्रनप्रथमादिकमपि त्याग्मयं प्रदानदर्थमेव इति नैवापाचायमपर्वीयः किञ्चित्तिहस्त्रिया सीति । श्रुताय गाया श्रावणायाः क्रिक्रिक्षकम् कहासि । उथाय दग्धा
निः प्रकृतिप्रस्त्रियां च कहासि इति ॥ सर्वं शदपि त्यथा उवाचित्तिहस्त्रिया ॥ १७ ॥ एवकश्चक्रन्प्रथमादिकमपि त्याग्मयं प्रदानदर्थमेव इति । एवं कश्चन् कर्मविक्रनेष्टु कर्मनिमिष्टु उत्त्राक्रिष्टु
नैव जो उविष्ट्यासि । कर्माणामयि समप्रियद्रुतरुद्धुक्रन्प्रथमादिकमपि त्याग्मयं प्रदानदर्थमेव । तेष्टु क्रज्ञै संव्यासयाग्मयज्ञात्रा । संव्यासः कर्मविक्रन्प्रथमादिकमपि ॥ सर्वयाग्मयः उन्मज्जया

यक्षकालाविष्टु क्षमासियज्ञात्राविददासियः । यत्प्राप्त्यासि ।

सकर्मविक्रनेष्टु । संव्यासयाग्मयज्ञात्राविष्ट्यामादिकमपि यामयि ।

कौलयुक्तदक्षक्षमदपर्वानः ॥ १८ ॥ श्रुताय उत्तरते इवं मात्रार

सकर्मविक्रनेष्टु ॥ संव्यासयाग्मयज्ञात्राविष्ट्यामादिकमपि यामयि ।
उत्तराचार्यः ॥ १९ ॥

माचित्तिहस्त्रियात्मन्प्राप्त्याग्मयियः ॥ २० ॥ यद्विभाज्य अयमाक्षदासिनाऽत्यज्ञैष्टु किञ्चित्यापि हासदेवादिक्षं विस्तृन्वामः अतिनियाऽः समाहसितिः गाहस्त्रियाऽः
इमप्रथमादिकमपि यामयियः ॥ अयमपि त्याग्मयं प्रदानदर्थमेव इति ॥ सर्वं समप्रियद्रुतरुद्धुक्रन्प्रथमादिकमपि त्याग्मयः ॥ श्रुताय गाया श्रावणायाः क्रिक्रिक्षकम् कहासि ॥ २१ ॥ एवायनमः

किञ्चित्तिहस्त्रियात्मनाच्यायामयः ॥ २२ ॥ एवायनमः ॥

अपित्रमद्वजविद्युत्प्रारूपिदर्शनैः । अपिचिदिति । अन्तर्ब्रह्माहापियदिष्टयोक्तवद्भूत्वात्कृतिः । मकरवन्मामरपवामश्वेषंज्ञैः । उत्तिमाद्वृत्प्रस्त्रेष्वर्णं
यातोसोम्यस्यायस्मिन्निष्ठं सात्त्वमध्यरसायंकृत्वा ॥ ७० ॥ नवकथंसमीठीवाधरसायमात्मा साप्तर्मित्वेत्तद्वाऽः । अप्रमितिः । अवैचाहापिसात्त्वान् । श्री
पञ्चम्बित्वात्तद्वाऽः । अत्तद्वाऽः शालिं चित्तापन्नरोपामहृष्टपांश्चतीमणिशालिं पवामश्वेषनिष्ठां वित्तवाङ्गीकृति । आश्रातिः । ऋतुकुकुमशवादिनेत्तद्वाऽन्येष्वन

श्री४५

अपिचेष्ट्रवैचाहात्तजात्मामनव्याकु

साप्तर्मित्वेष्वमत्याप्तसम्पूर्णसित्ताहिस्त्वा ॥ ७० ॥

अप्रमित्विष्वमामाप्तैः शालिंनिष्ठेष्वति

कोलेश्वर्प्रज्ञानीहि नत्तुजात्प्रवश्वति ॥ ७१ ॥

जातिशक्तिनमर्जुनंप्राप्तमाहयति । कोलेश्वर्प्रज्ञानीहि । हक्कात्तेष्वप्तेष्वदिष्टहाष्वाष्वद्वक्तव्यदमानानं सदाद्विश्वाराह्वृत्तम्भिर्व्य । विष्वक्ष्मिज्ञानीहि प्रज्ञानीहि
क्तव्यदमानपवामश्वेषव्याकृत्वाहापिनयाप्तम्भिर्व्य । अपिचेष्ट्रामत्यवैत्तरीहि । उत्तरेष्वद्वप्तेष्वदिष्टविष्वमित्वेष्वत्तर्क्त्वा नाथश्वामर्जुनाप्रायेष्व

७ ॥ ७१ ॥

शातावक्षं पुत्रिः प्रवाहीतः किंसदिः यतामुक्तिः कृतानभिश्वरिकाविकारिलोगिसंमाहात्म्यात्मित्यादिनि
हुतः क्षियत्त्वायपि श्रवयनादिहस्त्रिः ॥ अथापात्राधिः संसर्वप्रवाहीतिः इति ॥ ३५ ॥ यद्दर्शक्ताऽसदाचारात्मजातिप्रवाहीतिः

१
संहितायात्माधिः यत्प्रवाहीत्यात्मजातिप्रवाहीतिः ॥ ३६ ॥
किंप्रवाहीत्यात्मजातिप्रवाहीत्यात्मजातिप्रवाहीतिः ॥

२
द्वियावेद्यात्मजातिप्रवाहीतिः ॥ ३७ ॥
शनियात्मजातिप्रवाहीतिः ॥ ३८ ॥

३
किंप्रवाहीतिः किंप्रवाहीतिः प्रवाहीतिनाम्नात्मजातिप्रवाहीतिः एव क्षुत्तात्मजातिप्रवाहीतिः किंप्रवाहीतिः ॥ अतश्च मिमंसाज्विष्टपंद्यात्मजातिः
शनियात्मजातिः अतश्च मिमंसाज्विष्टपंद्यात्मजातिः ॥ ३९ ॥

जनप्रकारं दर्शयन् उपसंहृतिः मनवाऽतिः सायं व्रम्बोऽप्युपनिषद्भास्तुः उथामाप्तेऽप्युक्तः सेवकाभ्यः सवाजीम् द्विजनगीनाभ्यः मनिषचनमष्टकहः एवामतिप्रकारवेद्य
पवायनस्तुः मान्यान् मानामप्युपवामप्युवयुक्ता समावायः सामेवपवमावल्लभपामधनिआप्युमि ॥७४॥ निजमैषप्रत्यन्मात्र्यः उजाप्रत्यक्षताक्षरः
नदमहाजप्त्याह्नपयाऽवाचदेव्युक्तः ॥७५॥ जटिगिरिठीकाया अवाप्त यां नवामाण्युप ॥७६॥ उजातसंक्षेप्त्वः सप्तमाद्विवृत्युप । द्वाषुक्ताहि

शी ४२ मनवाऽरमडजामयाजीर्णंनमष्टकहः । मासैदैष्यसिद्धोऽन्न
मात्रयागोनामनवद्योऽप्युप ॥ ७७ ॥ अवावर्वाच्च इयप्रवाम
शी ४३ 'रमान्मान्मपवायनः' ॥७४॥ उजित्त्रिभ्वित्त्वान्मनिष्ठृष्ट्व
शवाद्वाष्टप्रमपवमष्टकः । यष्टित्तीर्णमान्मवद्युपकाम्याः ॥७५॥

उद्युक्तसर्वमन्मवद्युप । एवत्तावस्तुमादितिप्रिविष्टायेत्तजनीयमीत्येवहमन्मनिक्षिप्तं उत्तिष्ठयस्तुमहसोहमप्याकोक्तयेष्टदिवासंज्ञपात्तादित्तिः किञ्चुक्त्विमात्यरित्य
दिनां इत्तिमानस्तुपदार्थाऽप्यन्मात्ताः पवमप्युविवृत्युपमाविहृत्याविन्दरम्भात्तिप्रजराः । नवम्भुमहंन्मवद्युपत्तिः उद्यानीत्तिप्रविहृत्यात्तिप्रमेत्त
यिष्ठन्मस्तुपदावायन्मक्तव्यिष्ठन्मत्तिप्रवावर्वाच्च । ह्यमायेति: महात्तोऽप्युदिष्ठर्मावद्वाम्भुमप्युविष्ठन्मवद्युपकाम्याः । एवमुत्तमंप्रवायन्मवद्युपकाम्याः ॥७६॥

यत्तेजसिद्धान्तिक्षमनुकूलम् ॥ एतमित्युपचितः ॥ अंटश्चादिनक्षमविहितिं शक्वश्च यत्कर्त्तव्यं उक्तायामहेति मनिषसंभव्यतया ग्रन्थान्वयुक्ताप्रतिः ॥ १ ॥
यथाविहितियोग्याद्यानेन ममष्टुवाराण्डिष्टुद्यायति ॥ अहमित्यित्वातिः ॥ मुहुर्मुखात्प्रवृत्तहेतुप्रादिमवादि हितुडिक्षावेष्टन्प्रतिहतुडिः ॥ मध्यरात्रस्वरः द्विक्षावभस्याम्बुद्धादिस
इत्यक्तुज्ञातिमवाशरद्युष्मेक्षाहित्यकिनड्याहसमविभागीतिप्रजामांज्ञाते ॥ ८ ॥ एतिपूर्वकर्त्तव्यमवाहः प्रातिकृतिशानियस्वा ॥ तेषां
अवप्यात्माः प्राप्तिर्जीवनात्मिका ॥ एवकृत्वाव्यव्याप्त्याः प्राप्तिर्जीवनात्मिकान्वयाव्युत्पत्तिः ॥ अवामादनवक्तुत्तिं याति इमाति

अस्त्रिं शुद्धिं यागत् मनवावक्तिरुपं ॥ सौविकास्पवायागेन पु
 राजालम्भवात्तामसक्षिणी ॥ ८ ॥ मध्यामुक्तस्त्रायावयुक्तस
 त्रिष्ठुरितिष्ठुरिः । ददायिष्ठुरियात्त्रेयनमावृपयात्तिः ॥ १० ॥ उषाम्
 शुभा ॥ १ ॥ शुभात्तराः ॥ परम्पराप्रवक्तामपदित्तिष्ठुरिन्

— यज्ञानेत्यसंशयत् ॥ १ ॥ श्रद्धं पूर्वानुष्ठानामुक्तस्त्रिः प्रवज्ञता जातिम्
हस्ते हैं — कथम् अनुष्ठानीयं व्याप्तिः इमं त्रिः ॥ २ ॥ लक्षणं अजपूजाना-
रावृक्षम् भाग्यम् हनुजाकामुक्तम् — नाशयाम्यान्मायस्त्रौजावदीपेन ता-
त् । एष हृष्णोऽप्तिर्दिव्यादिदर्शकं ज्ञानितः ॥ ३ ॥

। विद्विंशति ॥ ३ ॥ एवं कृष्णक्रमस्तु तावस्तु दामीया ॥ उद्धारितः उद्धारयन् पूर्वज्ञानं स्थापेत् ज्ञानं विद्विंशति ॥ ४ ॥ उद्धारितः उद्धारयन् पूर्वज्ञानं स्थापेत् ज्ञानं विद्विंशति ॥ ५ ॥ संशोधनं दायत्रिष्ठुर्विद्विंशति ॥ ६ ॥ उद्धारयन् दायत्रिष्ठुर्विद्विंशति ॥ ७ ॥ उद्धारयन् दायत्रिष्ठुर्विद्विंशति ॥ ८ ॥ उद्धारयन् दायत्रिष्ठुर्विद्विंशति ॥ ९ ॥ उद्धारयन् दायत्रिष्ठुर्विद्विंशति ॥ १० ॥

किंकरेष्ठशोदयत्तम् । देवस्थृत्यनाशदृष्टः अनितप्रददरनः । योस्तु प्रयंत्रमेव साक्षान्मेमार्हवीरि ॥ १७ ॥ अतामन्दावीर्त्तद्वयेवस्त्रावना वित्तज्ञातः । महासेन्दिति । एवंत्तद्वय
२ पश्योग्य शादिमर्त्तमप्तिमित्तम् । यनाप्तिकमयमि । लभविद्युत्तप्रवग्नात्तेयाद्विद्युतिमयमन्त्तज्ञातः । क्वाग्नस्तु रथज्ञिन्द्रद्वयविद्युत्तप्रवद्वयमविद्युतिक्षेपति । दान इ
प्राप्तविद्युत्तप्रवद्यमित्तविद्युत्तम् ॥ १८ ॥ किन्तिश्चयमित्तिविद्युत्तम् । अयमेवं यामानं यज्ञावान्मिनान्म यामाना ल्लवेयाध्ववात्तवः । अयादवेगवक्ष्यासाम्नाध्यमि । इत्यक्षाधामः प्रसापात्तमद्वन्द्वज्ञानि

शाकश्चान्तर्याम्नादविद्युत्तम् । अनितप्रददरनात्तम
विद्युत्तप्रवद्यज्ञिविद्युत्तप्रवद्यवद्यवद्य ॥ १९ ॥ अयमेवाम्न
॥ २० ॥ यद्वामेह्यामेवन्दियाम्नविद्युत्तम् । याति
कर्मप्रियामेह्यामिंश्चामदापविद्युत्तम् ।

४ प्रयत्नेत्तर्यवीर्यमि ॥ २१ ॥ महामेत्तुम्नामेवन्दियमिक्षर ।
नामानं यद्यविद्युत्तप्रवद्यवद्य ॥ २२ ॥ हृत्तावन्द्वज्ञानादवद्वज्ञानामात
विद्युतित्तिल्लकाविमान्त्रियाम्नातिष्ठमि ॥ २३ ॥ २४ ॥
कर्माकर्ष्णत्तावद्विद्युतिल्लामित्तगवन्मया ॥ २५ ॥

विज्ञानिष्ठेयाः । हृत्तावन्द्वज्ञानामात । यद्वामेवन्दियाम्नादवद्यकाशकः उम्नामेत्तिल्लामित्तविद्युत्तम् । यस्मात्यातित्तिल्लियेवमित्तम् । नादवद्य ॥ २६ ॥ उम्नात्तिल्लियाम्नामेवन्दिति । आम्नवद्य
दियामेह्यामेविद्युत्तम् । गद्यावद्यविद्युत्तम् । याम्नामियातित्तिविद्युत्तम् । विद्युत्तिविद्युत्तम् । पूर्णाः ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ कर्मनप्रयाजवन्द्वयविद्युत्तम् । कर्मप्रियामिन्कर्मः । विद्युतित्तेष्टमदापविद्युत्तम् । एवन्महामेविद्युत्तम् । विद्युतित्तेष्टमदापविद्युत्तमि ॥ २१ ॥

अद्वयस्त्रिमिति इति अद्वयस्त्रिमिति उपायिण्डिहेन कथम् यदा : विष्णुहानिः शामनश्चर्यान् : पर्वतस्त्रिमिति इति विष्णुहानिः अवश्यकौ यजुः
मन्त्रोऽस्मद्धिष्ठितं इति ॥ १८ ॥ पर्वतायिति सकलगच्छवयाचः लूजिग्निः इति उत्तरकलीप्रायाद्यावः दिव्यायामपरिष्टयै आप्रायानन्तरं उद्यमं र्गुर्भिरिति याप्नुः इति विष्णुहानिः
त्र्ययामदीयस्त्रावानाति । अत्युपायानस्त्रावानकामित्विष्णुमिति ॥ १९ ॥ अप्रायामप्रवृत्त्वत्कलाक्षयिति इति ॥ २० ॥ जेदानीविष्णुष्टकमिति ॥ २१ ॥ शादियानां ब्रह्मादिदेवानां विष्णुमित्वामादः भ्युषिष्टकमि-

विष्णुवन्नामोऽयग्निवृतिक्तव्याद्या । दृश्टकथयाह्नित्यित्विष्णुवात्
द्वी ४४ उष्टुप्त्याधानश्चक्रक्षुभूत्युद्गतो विष्णुमिति ॥ २२ ॥ अहम् १० ॥ शादियानामहर्षिवृत्यातिषांविष्णुमान् ॥ भृशीष्टिमिति
११ ॥ शादियानामहर्षिवृत्यातिषांविष्णुमान् ॥ १२ ॥ जेदियानामहर्षिवृत्यातिषांविष्णुमान् ॥ १३ ॥

वाञ्छिमस्तु ॥ १४ ॥ उग्रावरा ॥ लूप्तिकथमित्वा त्याघातिविष्णु
मात्त्वाकशस्त्रूप्तयेष्टुप्त ॥ अहम्दिष्ठमवत्त्वाम्भुत्येष्टुप्त ॥
१५ ॥ शादियानविष्णुदेवानामहर्षिवृत्यातिषांविष्णुमान् ॥ १६ ॥ एदानां जामवेदां शिदेवानामहर्षिवृत्या
१७ ॥ अहम्शिवृत्यातिषांविष्णुमान् ॥ १८ ॥ एष्वानां यज्ञक्षेत्रेष्टिमित्वामहर्षिवृत्यातिषांविष्णुमान् ॥ १९ ॥
कानां मध्यात्मनविष्णुत्तापिवृत्याविष्टर्यातः पर्वतानां वायनामत मितिविष्णुमिति ॥ २० ॥ अष्टादियानामहर्षिवृत्यित्वानिवृत्यावनेष्टुप्त ॥ २१ ॥
नामस्त्रिमित्वान्यादिविष्टमवृत्युष्टुप्त ॥ २२ ॥ अत्युपायानविष्णुमिति ॥ २३ ॥ विष्णुविष्टमवृत्युष्टुप्त ॥ २४ ॥ अत्युपायानविष्टमवृत्युष्टुप्त ॥ २५ ॥ अत्युपायानविष्टमवृत्युष्टुप्त ॥ २६ ॥

प्रशासकुप्रथमाप्तिः पार्थिवेष्टिः २ श्वानीवामहंकर्द्धमहसा
ग्रीष्मावसानं हिमानयः ॥ २७ ॥ आश्रद्धेष्टमहिंकर्द्धमहसा
मामस्त्रावत्तरं विवाहुत्क्रिज्ज्ञानंहनाक्रनवादिपं ॥ २९ ॥ आप्यानाम
शब्दस्त्रास्त्रिनागावावहृष्णादसाम् । अद्यनामयमाचास्मियमः मौर्त्त्यम

मिमांसा ग्रन्थ ॥ २४ ॥ महर्षीं उद्देशं विहामत्तु कमङ्गते । यज्ञानं जपयज्ञा
उग्रवर्णवां त्रिवृथम् विद्वानां कपिलोप्तविष्ठ ॥ २५ ॥ उक्तेष्व यज्ञमश्चावां विद्वि
त्तं वक्तव्येव नामस्मिकाम इति । अजनश्चास्मिकम् पूर्वत्तमपर्यामस्मित्वा विष्ठ ॥ २६ ॥
२७ ॥ २८ ॥ अजादश्चास्मित्वै द्यानाकान एकत्रयः ताम् । पृष्ठावाक्तुष्टुप्त्रो विवेन त
शुष्ठुपक्षिनाः ॥ २९ ॥

अप्रधानः कामो मन्त्रिः इति ४ : अशास्त्रीये व्रातः सर्वानां मविसानां हताया प्रक्रिष्टम् ॥ ५८ ॥ अवत्तेऽति : नगानां विश्विधानां हजा : अनन्तचालयोऽस्मि : कादम्बं जलदहनां वज्रावहूण्डि
मिष्टानां हजा वर्ष्यमास्मि : संयमातां नियमं क्रुद्धिः नाव्य परमास्मि ॥ ५९ ॥ अद्याकृतिः कृत्यां वसीकृतिः चातप्ताम्बर्यकानाम् इम् ॥ इति गुड्हः मिष्टानां हजा वर्ष्यमास्मि ॥ ६० ॥

परमात्मा उत्तमं प्राप्य विद्युतं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७१ ॥
सर्वज्ञानमिति । स्तु जटेज्ञ विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७२ ॥
श्रद्धामविद्या विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७३ ॥
परमात्मा उत्तमं प्राप्य विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७४ ॥

परमात्मा उत्तमं प्राप्य विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७५ ॥
श्रद्धामविद्या विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७६ ॥
परमात्मा उत्तमं प्राप्य विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७७ ॥

मन्त्रिज्ञानवी ॥ ७१ ॥ सर्वज्ञानमादिष्ठानं विश्वामित्रं ॥ ७२ ॥
गवां मित्रं विश्वामित्रं ॥ ७३ ॥ अहमेवास्त्रयं कानोधारीहि वि
श्वामित्रं ॥ ७४ ॥

षमानयोर्वादिविश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७५ ॥ अक्षरानं विश्वामित्रं ॥ ७६ ॥ अक्षरानं विश्वामित्रं ॥ ७७ ॥
विश्वामित्रं विश्वामित्रं ॥ ७८ ॥

४८६
द्विदिति: श्रमिक्तुष्टाह्यामहोऽस्यामुत्तिर्षीयमावं देह-शाम: तवाच्छ्रुतमर्द्वेष्विहक्षुवस्तुयज्ञोतिष्ठति । चल्द्विशिष्टावं मानोपाय्यीमत्तां ॥ द्विजाप्ताद्वक्तव्यः सुमाहवननुच्छ्रुत्यै
क्षमाक्षयवस्तुतः ॥ ७५ ॥ द्विदिति: चन्द्रज्ञं श्राव्यान्वयक्षवप्सवानां मस्त्रक्षिद्वत्त्वास्मि: उत्त्रिनां प्रत्यायत्तां ज्ञाप्यायायास्मि: गच्छन्त्यास्मि: उत्त्रायिना उद्धमरुणाऽथशोध्यै उत्तरास्मि:
श्रवक्षां शास्त्रिकाना: सहस्रं ॥ ७६ ॥ द्विदिति: वास्त्रदेवायाः द्वाप्रभादिषास्मि: यद्वावस्त्राद्युत्तरवायाम्बित्तुष्टायेनायस्त्रिष्टुष्ट्यवत्तदित्तुष्टाक्षरीयः इन
द्विदिति: विनीनां वद्मवनवीनावां वद्मेणास्मि: करविनां यावद्मिनाम्बद्मेण उत्तरावामक्षिष्टुष्ट्यै ॥ ७७ ॥ द्विदिति: दमयां दमवक्षुष्टां सम्प्रक्षिद्वत्त्वास्मि:
ज्ञाप्त्वमेव मद्विद्विति ॥ विनीनां वद्मवनवीनावां वद्मेणास्मि: करविनां यावद्मिनाम्बद्मेण उत्तरावामक्षिष्टुष्ट्यै ॥

४८७
तुष्टुमामुद्यामाम्भां गायत्रीत्तुमासाम्भै ॥ मासावामार्गशीर्षोत्तुम
जयेश्चित्तुर्वायास्मिसद्वंसद्वत्ताम्भै ॥ ७८ ॥ द्विदिति: विनीनाम्बद्मेण उत्तरावाम
द्विति ॥ ७९ ॥ द्विदिति: विनीनाम्बद्मेण उत्तरावाम्भै ॥ ८० ॥ लोकाक्षेत्रे
महाम् ॥ विनायत्त्वान्मायाम्बद्मेण उत्तरावाम्भै ॥ ८१ ॥ वात्तांत्रिममदिष्टानां विनीनां दमवक्षुष्टाम् । एषद्विद्वितिः आजोविहित्तुष्ट्योमया ॥ ८० ॥

४८८
वांक्षमाक्षयै ॥ ८२ ॥ द्विदिति: विनाम्बद्मेण उत्तरावाम्भै ॥
स्मिप्तात्रेवाक्षम्भुज्यै ॥ विनीनाम्बद्मेण उत्तरावाम्भै ॥ उत्तरावाम्भै
स्मिप्तात्रेवाक्षम्भुज्यै ॥ उत्तरावाम्भै ॥ ८३ ॥ यद्विप्तिसद्वत्तानां विनीनाम्भै
महाम् ॥ विनायत्त्वान्मायाम्बद्मेण उत्तरावाम्भै ॥ ८४ ॥

४८९
येन शश्यं तात्रपि संप्राप्तवत्ति : ममक्षिष्टुष्टिः : उत्तरीक्ष्यानां सामाच्छ्रुपायानीतिष्ठस्मि: उत्तरावां गोप्यानां
उत्तरावाम्भै ॥ ८५ ॥ यद्विप्तिः : यद्विप्तिसद्वत्तानां विजंप्रत्याक्षुष्टावाम्भै ॥ ८६ ॥ यद्विप्तिः :
उत्तरावाम्भै ॥ उत्तरावाम्भै ॥ उत्तरावाम्भै ॥ ८७ ॥ यद्विप्तिः : यद्विप्तिसद्वत्तानां विजंप्रत्याक्षुष्टावाम्भै ॥ ८८ ॥
उत्तरावाम्भै ॥ उत्तरावाम्भै ॥ उत्तरावाम्भै ॥ ८९ ॥ यद्विप्तिः : यद्विप्तिसद्वत्तानां विजंप्रत्याक्षुष्टावाम्भै ॥ ९० ॥

किञ्चयश्वमेऽदिति । अशास्ययोहि शुगवामित्यादिमध्याण्डो यथा गच्छ नीमा ब्राह्मानं श्वराथ् । श्रुत्वा हरिदं दृश्यम् कार्त्त्वा निष्ठिष्ठा गदि । वृक्षं कश्यमि । इप्पसमेष्टे एव रामेतद् रात्रा एव विश्वासो नार्जीय
र्थः उथापि । हयसस्त्रामते श्रूष्ट्वा नेत्रैर्यनीर्यश्चित्तातिथि सप्तर्क्षं कोहृतादंहृष्टमिष्ठामि ॥२॥ नेत्रंहृष्टमीकृतीत्तारलेय इयाहृष्टमंगमिष्ठातः । किञ्चित्तिष्ठामतोऽस्ति । तातिनिष्ठायोग्यां
मिष्ठामीप्त्वा इव प्राप्तिनवज्ञपंहृष्टमिष्ठायत्तमेतदि । अज्ञतिष्ठापाराम्यानपौर्यनिष्ठामद्यथ ॥३॥ एरुप्राप्तितिष्ठापुरुषंहृष्टमिष्ठायन् । मारस्तानात्यावृहृष्टमिष्ठाकृष्टाति । आश्चतिष्ठतिति ।
प्राप्तिः । श्वः स्युष्टुक्त्रिपिनानाविवक्तुपावीतिवक्तव्यतं । शप्तेष्ठिष्ठानिष्ठानकृष्टकाषारि । अनोकिकानि । मम फूलानिष्ठाः । वर्णाश्चकुद्यधृष्टानकृष्टाः । वर्णाश्चकुद्यधृष्टानकृष्टाः । नानाश्चनकृष्टवाया

एवं प्राप्तेष्ठान्यश्वानं प्रवृत्तमेष्ट । दक्षिष्ठिष्ठापित्तुपुसावेष्ट
प्राप्तेष्ठान्यं दर्शयान्मानमेष्ट ॥४॥ उज्जवावृद्धाऽप्त ॥ प्राप्ताम्
कृष्टीनिः ॥५॥ प्राप्तादिष्ठावृद्धकृदानपित्तोप्रवृत्तुभा ॥ २
प्राप्तेष्ठाच्च ॥ मानदृष्ट्वाकृष्टाप्तेष्ठान्यकृष्टमिष्ठामि ॥६॥ निष्ठामेत्तमेष्ठानेवप्रवृत्तुकृष्टाम् ॥ ७॥ दिष्ठेष्ठापित्तेष्ठान्यकृष्टमायाग्नेष्ठान्य ॥८॥

श्वप्रवृत्तेष्ठाम ॥९॥ मन्त्रासप्तिष्ठान्यमेष्ठान्यकृष्टमिष्ठाता ॥ १०॥
प्राप्तेष्ठानिष्ठानेवप्रवृत्तमेष्ठाम ॥ ११॥ नानाविधाविदित्तानिष्ठानाववा
कृष्टीनिः ॥१२॥ औरैकृष्टं गतेष्ठान्य ॥१३॥ औरैकृष्टं गतेष्ठान्य ॥१४॥

कृष्टेष्ठान्यानेवाववाकृष्टीनिः ॥१५॥ ग्रादिष्ठानीन्ममाद्याद्याम् । मृष्ट्युकानपक्षाणाद्यविलेषाः । ग्राद्येष्ठानि । इयावायनेवाप्त्विष्ठानि ॥१६॥ किञ्चित्तोहैकृष्टमिष्ठिति । अज्ञतप्रविष्ठावर्षकातितिष्ठिति
कृष्टमेष्टः । दक्ष्यमिष्ठाच्च एव इतिष्ठिति । मानदृष्ट्वाकृष्टमेष्टः । शृणुष्ट्वानेवप्रवृत्तुकृष्टमिष्ठिति ।
महेष्टम् ॥ १ ॥ १७॥ यक्षजस्त्वान्यानेवाप्त्विष्ठिति । ग्रानेवप्रवृत्तमेष्ठानेवप्रवृत्तुकृष्टमिष्ठाम् । खलानेवाप्त्विष्ठिति । शतान्तित्तानोकिकृदाम्यकृष्टमेष्ठान्य । मोमश्वः ।
श्रावधाव्याम् । यागभित्तिः । अप्तेष्ठानेवप्रवृत्तमेष्ठाम् ॥१८॥ १९॥ ॥२०॥

किंकश्वरकेति॒ शबदानिवाक्तादीनिष्ठा॑ आहौस्त्रापाया॒ मि॒ अवत्तानिवृपानिष्ठैत्वं संस्कृतै॑ पाण्डामि॒ उव्वत्तादिं षष्ठै॒ शत्रै॒ गपमाण्डामि॒ संस्कृतऽत्रां॑ ॥ १६ ॥ किंचिट्वमिति॒ किंचिट्वै॒ प्रकटै॒ षष्ठै॒ चूयत्तै॒ गपमिति॒ संस्कृतादीत्तिमत्तै॒ ज्ञै॒ प्रत्यक्षु॒ गपमै॒ उथावै॒ विहीनोक्तुै॒ गपमै॒ अत्तै॒ दीप्तग्नेष्वनता॑ क्वयोर्विष्ट्वै॒ अत्तै॒ वाप्तमाप्तै॒ रात्मै॒ तिविष्ट्वै॒ गपमै॒ अत्तै॒ ॥ १७ ॥ यस्माद्यात्तर्त्तमिष्ट्वै॒ उपास्त्रमै॒ गपमै॒ इत्यै॒ श्रमयाप्तै॒ गपमै॒ उपै॒ गपमै॒ अत्तै॒ गपमै॒ ॥ १८ ॥ यस्माद्यात्तर्त्तमिष्ट्वै॒ उपास्त्रमै॒ गपमै॒ इत्यै॒ श्रमयाप्तै॒ गपमै॒ उपै॒ गपमै॒ अत्तै॒ गपमै॒ ॥ १९ ॥

ग्रावै॒ वाहौदै॒ वक्ता॒ वै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ ॥ २० ॥ नात्तै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒
क्वात्तजावामि॒ संस्कृतादीत्तिमत्तै॒ ॥ २१ ॥ पाण्डामि॒ इत्यै॒ विहीनै॒ संस्कृतादीत्ति॒
वै॒ गपमै॒ ॥ २२ ॥ अप्यै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒
पाण्डामि॒ दीप्तग्नेष्वनता॑ क्वयोर्विष्ट्वै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ ॥ २३ ॥ शावाप्तमि॒

आप्तः॑ अप्य॑ अप्तिं॑ गपमै॒ ॥ २० ॥

इति॒ श्रव्वत्त्वाविष्ट्वै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒
उत्तै॒ श्रव्वत्त्वाविष्ट्वै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒
तावाप्तमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ ॥ २४ ॥ किंकश्वरादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒
तावाप्तमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ ॥ २५ ॥ किंकश्वरादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒ शबदानिवाक्तादीत्ति॒
गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ ॥ २६ ॥ किंचिट्वमिति॒ किंचिट्वै॒ प्रकटै॒ षष्ठै॒ चूयत्तै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ ॥ २७ ॥ किंचिट्वमिति॒ किंचिट्वै॒ प्रकटै॒ षष्ठै॒ चूयत्तै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ गपमै॒ ॥ २८ ॥ वीक्षापाइनमः॒ २८ ॥

किंतु अमीरीति अमीरि व्रहस्पदीताचन्त्रक्षेत्राद्विषयति महाप्रथमिति : इषामायाकर्त्तव्योऽहमप्येवस्त्रिवृक्षमन्तर्क्षेत्रक्षयगताऽस्त्रेण उपर्युक्तं जयजयवक्षवान्तिप्राप्यते : स्पृष्टमन्तर्युक्तं ॥ १५ ॥ किंकर्त्तव्यति वक्षाष्टव्यादियाहसरप्तयै साधानामद्याऽप्य : विश्वेदेवाऽप्य विश्विनोदेवो महात्मगवाऽप्य शमावासनाष्टक्षमानं पीरत्तीत्तिष्ठपापात्पितृष्ठः तत्त्वात्माहितिप्रतिष्ठाऽप्य : गच्छ वृक्षवृक्षाष्टव्यादिवाचनाद्याऽप्य : लिङ्गानांस्त्रिप्रत्याक्षरं विश्विताऽप्य स्त्रेण रांभीष्टत्तेऽप्याऽप्य ॥ १६ ॥ किंकर्त्तव्यमन्तर्युक्तिः इषामायाहमहृत्तिः २५ वृक्षमन्त्रक्षानाक्षाऽप्य म वृक्षत्तेऽप्यिताऽप्य अथाहक्षप्रत्येक्षिताम्भि : लिङ्गांक्षपंदक्षाऽप्य एव विक्षानिवानिष्ठमित्तिः ३८ वृक्षवृक्षाद्वृद्धानियमित्तिः ३९ वृक्षविक्षानित्तिः क्षणानं विक्ष

अमीरीत्वाऽप्यविक्षितिकर्त्तव्याऽप्यक्षानायाऽप्यन्ति ॥ २० ॥ अतीत्वृक्ष
येचाध्याविष्विनोमहृत्ताऽप्याऽप्य ॥ १ ॥ गच्छव्यव्याप्तविश्वित्तमंहावीक्षत्त
द्य ॥ वृक्षवृक्षाक्षणांक्षानाक्षाऽप्यत्तेऽप्यित्तमाऽप्य ॥ २ ॥ २ ॥ न
त्तवाम्भाऽप्यविक्षानिवानमक्षविष्ठा ॥ २८ ॥ दंक्षाक्षणानिच्छन्तप्यम्

अमित्यर्थत ॥ २ ॥ नक्षयन्त्रित्वाहमत्तद्वृद्धविक्षितेऽप्यत्तिः : नक्षयन्त्रित्वान्तर्क्षेत्रक्षत्तव्याऽप्यित्तमित्तमः : दीप्तिंत्तजाम्भं शानकवर्षायस्य : दीप्तानिवित्ताविश्वानानानियम्यतः ॥ २७ ॥ दीप्तानिविश्वाना
नियमानियम्यत्तवृक्षवृक्षाऽप्यत्तिमन्त्रहान्मानायस्य : माहैत्तिः नविक्षामि : शम्भुपश्चमक्षनेत्त ॥ २८ ॥ किंकर्त्तव्यति : आदवश्च उत्तमानिविक्ष
अथावश्च दिशानजानामि : शम्भुपश्चक्षनेत्त ॥ २९ ॥ अजग्निविश्वास्प्रमाणात्मानिविक्ष : कानानन्तःकानाऽप्यत्तमष्टानि ॥ ३० ॥

पक्षान्यद्वृते रिक्तमिजयावरामिद्युपवाजयादिकक्षमादृहस्ताम्यति । एतत्प्रवाचनं उद्दीपनीयम् ॥३॥ अशीति शमीष्टिहस्तेष्टक्षाहर्यावनादयः सद्यरनीपोतानां प्रयु
थादीनां हातासोइत्सवोइत्सवां विश्वतीयुवावावयः उभातीज्ञात्वाग्नेऽशमोऽस्तु न्युष्टक्ष्वृतः । नेत्रस्तन्त्रयश्चित्प्रत्यक्षियाह्वाप्तः । अश्वदीयाप्तः योधश्च याप्तः । शिखित्विष्टक्ष्वृत्वा
यह्वेष्टम् ॥ ५ ॥ एकानीतिः । एतद्वयमानाधारतः वर्णस्त्रातिष्ठक्षलानिरिक्ष्याविभूक्ष्यक्षानि विश्वतः । उषाम्बायकमिष्टक्ष्वृत्विष्टग्निमात्रसविष्टसंक्षिप्तोद्धात
॥ ६ ॥ । प्राक्षम्बवद्वृत्तान्तवाप्तिः । यत्प्रयुतिः । नदीनामनेकराह्विष्टउत्तानां वद्याः ॥७॥ नायनाविनावेगाप्तः मन्त्रज्ञात्विवशाप्तः सत्तायथा मन्त्रज्ञमेवाज्ञिरतिः । उथायश्चीयनवलोकवीषाल्लक्षणितः

अमीचक्रां द्विषत्त्वा योग्यात् साधि गते वावीपानसंहेत् ॥ ८३ ॥ श्रीकृष्णाहारात् मु
तिद्विष्टोकवामानिभ्यानकानि ॥ कृष्णिनश्चाद्यनात्तावद्वस्तुष्ट्वात्कृति
उभयात्कृति विष्टनोकरीष्टाविष्टिरजात्प्रितिरात्मनति ॥ ८४ ॥ यथोद्यादीत्तं इन
तिस्तुष्ट्वायज्ञात् ॥ ८५ ॥ तनिष्टास्यमरात् समतान्त्रिकान् समयान्विदत्वेन

उपदेशमासो महाश्वदीयै हिंस्याध्याग्रमिष्ट ॥ २६ ॥ एकावित्तश्वसानाहिम
त्रिष्टुप्माद्विष्ट ॥ २७ ॥ यथावदीनां वहवाच्च वगाठ सक्षमं विप्रथम्भवति ॥
वं पदक्षीविष्टिवाणाय सदृक्षवगाठ उत्तमेवनाशयविष्टिनाकष्टरापि वजा
त्तिष्ट ॥ लज्जाप्रिवाप्त्येष्टगं समर्थं आप्त्वा वाप्त्वा अप्त्वा प्राप्त्वा अप्त्वा प्रिविष्ट ॥ २८ ॥

यस्माददृश्यादाश्चार्ति । उरुषाहप्तकोश्चरमाश्चातिकथयः कुरुन्नमेष्टः । देववहस्पत्रावेष्टव उद्धुरमायं विशेषाभ्युभासिष्ट्वा । यज्ञरथैर्दिं त्वां किमर्थमस्येष्टजामि । अतिनजानामि परम्
सत्यप्रथमिवर्तमाप्तिनजानामीत्वा ॥३१॥ एवंप्रार्थित्वाभ्युभासिष्टविषयाऽ । कालोत्तितिः । ताकानां ऋग्यरुद्ग्राण्डोक्ताच्युक्ते ४कानोप्त्य । ताकानयानिनौ संस्कृतिहनाकथैर्देवाम्बिः अत्कै
तरिवा । इत्ताविनाम्भविष्टति । नजीविष्टति । अग्नीष्टः अनीकानिष्टतिजीवास्तामानीनां सधाप्राप्तेनाप्राप्ताकांश्चित्तात्मसावैति ॥३२॥ यस्माददृश्याद्वार्त्तकायात्मिष्टः । दोषेवपिक्तु
यातीश्वादयः । अर्हनेनविज्ञिष्टेत्वेत्वं वृद्ध्यान्वयाप्त्वा प्राप्तिः । अप्त्वा विश्वामिष्टत्वा

शाश्वतिमेकत्वात्पूर्वस्तपोवामास्ताद्यवध्यामीद् । फित्तायमिष्टा
विष्ट॒ कृष्णयस्त्वेष्टद्वानोकान्समाहृतिस्त्वेष्ट॒ । क्षेत्रपित्रांकुविष्टति
कुरुत्वं वज्ञं सद्विष्ट । मयैवेत्वनिश्चाप्त्वं विषयनिष्टिमायत्वस्त्वाच्च
उच्चिष्टिमात्तिष्टयुत्त्वात्मासिवनसप्त्वान् ॥३३॥ सञ्जयेष्टवा ॥ अर्त्तव्वाय

स्तियत्तमायं विष्टजामासित्वेष्टति ॥३४॥ उज्जवविष्ट । कालांश्चिं
सर्वेष्टयस्त्वेष्टप्रग्नीविष्टयाध्याप्त ॥३५॥ उआश्चेष्टतिष्टयान्वयज्ञिष्टाम्भु
ने ॥३६॥ द्वात्कृतीक्ष्वात्मविष्टत्वेष्टकृतिप्राप्तियाध्यावान । मयैव
तन्तकेष्टरुद्गुनिष्टेष्टप्राप्तिष्टकिष्टीति । नमस्त्वायस्त्वाहृष्टवृम्भान्तिष्टत्वाप्तम्भः ॥३७॥

द्वात्कृतिन्द्रियामनहत्तेनसत्तिसक्तात्मीनमल्लिष्ट॒पूर्वायामनामिष्टाज्ञापाय्मस्त्वाच्चातीत्यात्म ॥३८॥ नोत्तिन्द्रियात्मक्तवदिष्टादिष्टानक्तिमानकात्मात्माऽप्त । द्वात्कृतिः
माक्तमेत्वानज्ञानादीनमयैवहत्तान्कुंजिष्टत्वायः मात्तिष्टप्राप्तयस्त्वाकावीष्टमप्त्वाम्भवत्वानयाम्भः निष्टित्वेष्टज्ञामिष्टत्वाम्भ ॥३९॥ उत्ताहृष्टायिष्टत्वात्मेष्टकृत्वात्मप्तिसप्त्वायिष्टवा । अतद्विष्ट
हृष्टप्राप्तविष्टयाम्भकृत्वायेष्टवायेष्टवाम्भकृत्वायेष्टवाम्भ । निष्टमप्त्वेष्टकृत्वायेष्टवाम्भ । उत्ताहृष्टायिष्टत्वात्मेष्टज्ञामिष्टत्वाम्भ । द्वात्कृत्वाम्भ
सह्यत्वात्मिष्टति । मग्नीदंयवायाम्भत्वा । किंकर्तिष्टदिष्टिष्टमन्तिष्ट सन्त्वाम्भ । अयूनत्वायाम्भ ॥४०॥

स्तानजोग्यकादमिवहलाजिःः स्थानजोग्येयःः इजमिश्चित्रार्थः इन्द्रवीकेषयत्प्रवर्हमुद्भूपतारावज्जवसनष्टः ग्रउत्त्रप्रकीर्णामाशन्मृगं कीर्तिनेनः नकेवनं यस्य अध्यामीतिः अपित्तजग्धु
द्वयात्प्रकारहलहर्षः आल्पाति एते स्थानघृजायै विभिन्निश्चार्थाः उभाजग्न्मवरक्षायाः अत्रवाग्नकर्त्त्वात्प्रतिष्ठाति एतानिसत्तिदिशप्रदिवरति गतायाः सद्योयोगात्पा
महाद्विष्टानां संहानमस्याति एतमस्तुतीतिश्च अत्यनुवानपूजामयनविभिन्निश्चर्थ ॥१६॥ अथह्यमाह कम्भादिति इष्टशान्मूलं श्वेतन्त्रहृदावसः इति गविवासः कृश्वार्हाहताऽप्युत्तमनमेवनः
नमस्कारं नमस्कृताऽप्युत्तमापिगवीयसः एवत्तवायः ग्रादिकविष्टिप्रत्यनापित्तजवकायः किं कुमर्विज्ञानं असद्यत्तेजायां परवक्त्रमूलकावर्णः यदम्भवस्य एतत्तद्विष्टिप्रतिष्ठाः स

स्थानेत्रघीकरणं एकीभूजग्रन्थाद्याद्यत्रवृक्षज्ञाते । वृक्षांसिद्धीं इ^१
 इनमहामन्त्रसंविधानमेवं फलाप्यादिकर्त्त्वे । अनन्ताद्यवेश्जग्रन्थियासंब्रम्भान्ते
 विधानं । ✓ यतोमिवद्यक्तं पवक्तव्यामयाऽत्रिप्रमाणं
 सुप्रितामहत्पृष्ठं । ✓ नमानमक्षुद्रासंब्रह्मतः

किंकनमजाति: हस्ते सर्वाश्रम प्रदीप्तिशुद्धयं नमः । मध्याश्रमपोदयद्वारः अनतीर्थीयोगमर्घं यज्ञतया । यज्ञिताहिमृष्टप्रवक्ष्यामृष्टे एवत्तेष्टः गच्छ विश्वस्यापत्ते इति पृष्ठाल्पाहि । अवस्थितिकैवल्यादिवकार्यः व्याप्त्यरुद्धसे उत्तमस्वरूपोऽवसि ॥ ४० ॥ उदावीत्तु गवत्तं गवाक्षीष्यति साम्यतिक्षाण्यां इत्याच्छुट्टस्येति सवाहयाति इत्यकावण्यद्वंत्प्रामाण्यः ब्रामिष्टुद्वाह नारयणः । किंतु देहशुद्धयाद्वारः साम्यतिच सकिष्टार्थः । असाक्षाजोहुत्तरमहिमानं तोदक्षविश्वकूपमजानामयाऽप्यामादाः । अग्नयनव्याहेनापि यद्वजामिति ॥ ४१ ॥ । किंतुः यदिति: हस्तयु । उ यज्ञविश्वसाम्यस्तीजादिवृत्तिहस्तान्तरासि । एकठकरेनां तस्याखं विनाशहसित्तिश्चयृष्टिः । भवदात् समस्तं तेषां सम्यीनां सम्फङ्ग्यवाहाकां ब्रामप्रामयमतिक्षेप्तारः

३१ नमः प्रवक्ष्यादेव अष्टशुद्धतेवामृष्टात्तर्गव्येयः सर्वः । अनतीर्थीयोगिरि
३२ इत्युद्देहाद्वाराहेत्येति । अग्नाक्षामहिमानं वेदं भैश्याऽप्यामादाऽप्यन
जानेयुः । एकाद्यवान्याच्छुट्टस्मार्घं द्वामायहामृष्टमयमेयः ॥ ४२ ॥
३३ अस्त्विष्टकालानाकृत्याप्येत्यित्यावः ॥ ४३ ॥ उम्माऽप्याम्यायवि

३४ नामायः ऋष्याक्षीष्यामि ॥ ४४ ॥ शुचिल्लङ्घायमाहः । पितृति: नविग्राप्तिर्मुद्दिपायश्यामाऽप्तिमृष्टयाविद्युप्रायायस्तुत्यः । हस्तातिमिद्वाप्रसर्वं यज्ञेन ॥
उनकामि: अवश्यक्षुद्धायत्तु त्रिवाहपितृष्टीयान् अवृत्तवृष्टः । अग्नानोक्त्यायपि द्वासमयरुद्धायद्वाल्पानामिः । पवानप्रवक्ष्यानामयायाः । इत्यादेविक्षेपनक्षेपस्याः ॥ ४५ ॥ । यस्मा
द्वंत्प्रामाण्यत्यनामिः । उम्माऽप्यामीष्टिगत्तेष्टुयः अप्यादयायि । कृष्णकार्यं अविद्याय दत्तयविपाच्छ्राः । शुद्धस्त्रूमसम्भ्रानप्रवक्ष्याऽप्यामृष्टमहिमाः । कृष्णजयः प्रद्युपामायः अप्य
या पितृयमामृष्टः । सम्मुखिष्ट्यापवायः सम्यानिक्षपायिवक्ष्युप्यामि । त्रिवाहप्रवक्ष्याऽप्यामृष्टः ॥ ४६ ॥ । उद्वामायनमः ॥

एवं शास्त्राधीयतः शब्दो हि स्वागतं शुभ्रितिः इदै पूर्वस्वरूपे शुभ्रम् भवेत् शुभ्रम् अदै पूर्वस्वरूपम् मितिः इदै वर्षे जगत्वा स्वासदा वै इति ॥ ४२ ॥ अदै रहु परिमेष वर्षा एव किहीनि वर्षां गदारतं प्रश्नकृतं शुभ्रितिः पूर्वयथा शुभ्रात्मासित्यैर अउष्टिस्त्रवाहाविश्वस्त्रात्मा दै वर्षा वा गदारतं गदारतं जनस्तपेत् वा खाक्षिरः उदानवत्तीष्ठुमज्ञनात्पूर्वमिकृहितो दिप्युष्मेषेष्टीष्ठौर्यात् ॥ यजुष्टैर्प्रजं विश्वेष्टपूर्वम् त्रिविहीनिं दिनं दिनाम् या भीतिष्ठुक्तिहीतो द्विष्ठायामः यज्ञैः प्रात्यक्तं कानं श्वासवं किहीनि गदिनक्तिहीनक्तश्चामपाण्डनु वानीं तजाहामिं विभित्तामिर्यां अवाचनदिविष्ठायामः ॥ ४३ ॥ एवं प्रायिति

यदै वृष्टैर्हितो शिद्धु तायवर्चयं प्रथाम्भावाम् ॥ अदै वर्षमेष्टपूर्वम् सीदै दै वर्षजग्वियाम् ॥ ४४ ॥ किहीनि वर्षादिविक्ताम्
शुभ्रितिः शुभ्रमज्ञनात्पूर्वम् ॥ अनेकाष्टपैदित्तो जावस्त्रवान्
हंदितमायामायाः ॥ ४५ ॥ अर्थात् वर्षाम् विवेष्टनु विवेष्टिः
दायनवद्धुपूर्वम् ॥ ४६ ॥ विवेष्टताध्यपैते विवेष्टिः विशा
तिहीनिः प्रतिहीनिः ॥ ४७ ॥ विवेष्टताध्यपैते विवेष्टिः विशा
क्रृष्टप्रार्हीष ॥ ४८ ॥ विवेष्टताध्यपैते विवेष्टिः विवेष्टिः विशा
अपौजीष्ट्रीयीयवाष्टपैते विवेष्टिः विवेष्टिः ॥ ४९ ॥

अउष्टिस्त्रवाहाविष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः
विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः विष्टिः

